

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisli se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 24. avgusta 1933.

Štev. 95.

Podonavski gospodarski blok

Par let sem so podonavske države že predmet največje pažnje treh velesil. Nепrestano se podonavskim državam zagotavlja, da se jim bo pomagalo, vedno se predlagajo novi predlogi, kako doseči gospodarsko sodelovanje podonavskih držav, a efekt vseh teh obljub je vedno eden in isti, da so namreč podonavske države vedno le navezane na same sebe in da ne dobijo prave pomoči od nikjer.

In naiven bi bil, kdor bi pričakoval drugače. Kajti vse te projekte podonavskih gospodarskih blokov, kakor jih predlagajo velesile, označuje ena velika napaka, da so vseskozi neiskreni, da nimajo prav nobene zveze z gospodarstvom podonavskih držav, temveč da izvirajo le iz političnih nagibov. Nemčija hoče podonavski gospodarski blok, ki bi nastal iz priključitve Avstrije k Nemčiji in ki bi se potem avtomatično razširil na Madjarsko in nato zadrugil druge podonavske države. Italija hoče z gospodarskim in političnim združenjem Avstrije in Madjarske etablirati svojo hegemonijo v Podonavju in nato dirigirati vso trgovino na propadajoči Trst in še bolj propadlo Reko. Francija pa hoče gospodarski podonavski blok, ki bi obe prejšnji nameri onemogočil in ustvaril v združenem Podonavju blok držav, ki bi mogel biti protiutež tako nemški, ko italijanski ekspanziji.

Takšen je dejanski cilj vseh teh podonavskih gospodarskih blokov, ta cilj pa ima isto usodno napako, vsled katere je propadla bivša dvojna monarhija v Podonavju. Sto in sto let je ta monarhija gospodarsko združevala narode v Podonavju, toda vsa ta njena dolgotrajnost ni pomagala, ker ni dvojna monarhija hotela upoštevati življenjskih interesov svojih narodov. Vsa tradicija, vsa dobra kvaliteta upravnega aparata, vse gospodarske prednosti velikega carinskega ozemlja, vse to ni nič pomagalo, ker se ni upošteval en glavni razlog.

In tako je tudi s sedanjimi podonavskimi gospodarskimi bloki. Naj sklepata Dollfuss in Mussolini karkoli, naj se v zari Gömbös še tako pridno na vse strani, naj Nemčija še tako rovari proti avstrijski vladi, vseeno bodo propadle vse te želje, da se sklepa o usodi Podonavja brez sodelovanja podonavskih narodov. Kajti večina podonavskih narodov pa ni ne v Avstriji in ne na Madjarskem, temveč v državah Male antante. In ti narodi ne bodo nikdar več dovolili, da bi bili le objekti političnega mešetarenja, temveč hočejo biti politični subjekti, ki sami odločajo o svoji usodi. Ti narodi pa so tudi dovolj močni, da morejo to svoje stališče tudi uveljaviti. To tem bolj, ker edino ti narodi tudi v resnici branijo gospodarske interese Podonavja, ki bi ga hegemonija te ali one velesile potisnila čisto na stopnjo kolonialne države.

Na sestanku v Ricionu se je govorilo tudi o jadranskih pristaniščih, o Reki in Trstu, ki bi oživela, če bi obstojal podonavski gospodarski blok. Tudi tu se ponavlja stara napaka, tudi tu se noče videti resnice v pravi luči, kajti Trst in Reka ne moreta napredovati, če sta odtrgana od svojega zaledja. Italijanski Trst je gospodarski nezmisel, kakor je italijanska Reka gospodarska absurdnost. In tu ne pomagajo nobene fraze in nobena umetna sredstva. Pristanišča pač povsod na svetu žive le od svojih zaledij.

Mnogo se govori v zadnjem času o podonavskih gospodarskih blokih, misli se pa pri tem na čisto imperialistične zasnove. Govori se, da naj bi ti bloki pomagali podonavskemu gospodarstvu, v resnici pa mu le škodujejo, ker razburjajo svet, ker motijo mirno konsolidacijo gospodarskega življenja. Rožljanje z orožjem, ki spremlja vse te razlage o potrebi podonavskega go-

spodarskega bloka, postavlja na laž vse te razlage in zato bi bilo mnogo bolje za podonavsko državo in za mir v Evropi, če bi se čim manj govorilo o pomoči podonavskim državam, mesto tega pa tem državam res kaj pomagalo. A takšna po-

Zadruga, konzumi in gospodarstva Zasebna trgovina mora vzdrževati konkurenco

V »Obhodničkih zajmyh«, je objavil Jaroslav Karas članek, ki se sicer ozira le na češkoslovaške razmere, ki pa popolnoma velja tudi za naše kraje, kakor to potrjuje vsak naš bralec.

Jaroslav Karas pravi, da so se podelili nekoč zadrugam privilegiji, ker se je mislilo, da to ne bo nikogar bolelo. To pa je velika zmotna. Kajti vsi ti privilegiji so mogoči le, če drugi nadoknadi stroške za te privilegije. Posledica tega je, da morata trgovec in obrtnik kot davkoplačevalca plačevati za te privilegije, sama pa od tega nič nimata. Nasprotno imata celo škodo. Kajti vsak tak privilegij krepi trgovčev in obrtnikovo konkurenco. V gospodarskem boju vlada načelo, da se treba boriti z enakim orožjem. Vsled privilegijev za drug in konzumov pa sta prišla trgovec in obrtnik nakrat v položaj, da sta se morala boriti z neenakim orožjem. Jasno je, da bi morala v tem boju popolnoma podleči, če tudi sama ne bi segla po istem orožju. Zato so začeli na Češkoslovaškem tudi trgovci in obrtniki ustanavljati svoje zadruge. (Pri nas žal še nismo tako daleč!) To ustanavljanje zadrug pa je bil le akt samoohrambe, ker sta morala imeti trgovec in obrtnik isto orožje, ko njun konkurent — konzumna zadruga.

Ti privilegiji zadrug in konzumov so absolutno napačni, pravi Jaroslav Karas, vendar pa ni treba vsled tega zavreči tudi združništva samega, temveč je treba med zadrugami razlikovati. Po Karasovem mnenju je mogoče vse zadruge razdeliti v tri skupine:

1. v zadruge, ki ustvarjajo novo delo in nove pridobitve in omogočajo nov zaslužek;
2. v zadruge, ki delujejo le v gotovem krogu in ne posegajo v pravice drugih stanov;
3. v zadruge, ki posegajo v pravice drugih, ne ustvarjajo nič novega, temveč uživajo le privilegije in uničujejo trgovino in obrt.

V prvo skupino treba uvrstiti vse združne denarne zavode, naše hranilnice in posojilnice, ki zbirajo od svojih članov denar in ga posojajo članom. Nadalje spadajo v to skupino vse one zadruge, ki so zgrajene na istem osnovnem združnem načelu, da so nastale zadruge zato, da izvedejo dela, ki jih posameznik ne more, ki pa jih vsota posameznikov more. Tako spadajo v to skupino vse zadruge za melioracijo zemljišč, za regulacijo rek, za elektrifikacijo itd. Te zadruge nikomur nič ne jemljejo, temveč ustvarjajo novo delo in so zato koristne za celoto.

Drugo skupino tvorijo zadruge, katerih člani ne posegajo v pravice drugih. To je treba razumeti tako-le: Kmet ima pravico, da čim bolj prodaja svoje pridelke. Če kmet ustanovi zadrugo, da bi bolje prodal svoje pridelke, potem je to njegova pravica in če zadruga dela le s tem ciljem, potem tudi takšni zadrugi ni prav nič oporekati. Prav tako pa velja to za obrtnika in trgovca. Tako n. pr. ne more posamezni mlinar prodajati na tuji trg svojo moko. Če pa se združi več mlinarjev v zadrugo in si nabavijo boljše stroje, ustvarijo gotov tip moke, potem morejo prodajati tudi na večje trge. Tu takšne zadruge nikomur ne škodujejo in so produktivne.

Zato pa izgleda čisto drugače tretja skupina. Ne more se reči, da bi tako služila celoti, ko prvi dve skupini, pač pa zato

moč je menda še nedosegljiva muzika bodočnosti, ki jo naj zato podonavski narodi čisto prezro in se zanesejo le na svoje sile. In sami bi tudi najhitreje ustanovili podonavski gospodarski blok in sicer takšen, ki bi bil zmožen življenja.

posegajo zadruge te skupine v pravice drugih in to s tem, da manjšajo državni dohodke, ki jih potem morajo nadomestiti drugi. So to večinoma konzumi, ki jih ni rodila potreba, temveč samo privilegiji in državne subvencije.

Tako n. pr. je pred kratkim ustanovila neka delavska zadruga svoj mlin in doblila za ta mlin 1.800.000 Kč državne subvencije. Posledica tega je bila, da drugi mlinci s tem visoko subvencioniranim mlinom niso mogli konkurirati in da je propadel eden za drugim. Z državno subvencijo se je tako ubila eksistenca cele vrste davkoplačevalcev.

Silno se sploh pretirava s samonabavo vseh kmetijskih potrebščin. Kmet ima danes svoje zadruge za nabavo umetnih gnojil, cementa, sladkorja, strojev in vseh drugih gospodarskih potrebščin. Skoraj ne

Še o previsoki odmerjeni zgradarini Primer uboge delavske žene

Z ozirom na naš članek o pretirano visoki odmeri zgradarine smo prejeli več dopisov, od katerih zasluži posebno pozornost primer uboge vdove.

V neki vasi na Gorenjskem je kupila lani v septembru neka žena tvorniškega delavca malo leseno hišico, ki je bila že bolj baraka za 750 dinarjev. Že ta vsota dokazuje, da je morala biti baraka v zelo slabem stanu.

Davčni urad je predpisal tej delavčevi ženi za to leseno hišico Din 127-60 zgradarine. K temu pa je treba še prišteti 200% avtonomne doklade v višini Din 257-75, tako da mora srečna lastnica 570 dinarjev vredne hiše plačati v enem letu Din 385-35 zgradarine. V dveh letih bi torej morala plačati zgradarine Din 770-00, t. j. za Din 20-70 več, kakor pa je za hišo dala.

Primer delavčeve žene pa je še bolj žalosten. Zemljišče, na katerem stoji hišica, ni namreč last delavčeve žene in mora zato od zemljišča plačevati še najemnino v obliki 6dnevnega dela ob lastni hrani. Če to delo računamo le z 10 Din, znaša to na leto 60 Din ali v dveh letih 120 Din. V dveh letih je torej plačala za zgradarino in najemnino Din 170-70 več, kakor je dala za hišo.

Davek je predpisan in delavčeva žena ga bo morala plačati. Kaj pa če ne bo imela denarja, kar je nad vse verjetno? Potem ji bo hišica prodana in skoraj za mnogo manj, kakor pa je sama dala za hišo. Bo ob hišo in še bo dolžna za davek in to od hiše, ki jo je sicer plačala, ki je pa več nima, ker jo je vzela pretirano visoka zgradarina.

Je pa tu še drug moment, ki ga noben državni urad ne bi smel prezreti in zato tudi ne noben davčni urad. V interesu države je, ker je to v interesu zdravja in varčnosti njenega prebivalstva, da se čim bolj pospešuje prizadevanje delavcev, da si s svojimi tako skromnimi zaslužki ustvarijo še tako skromen dom. Ta dom je najboljši podnet za varčevanje, ta dom pa je tudi jamstvo za moralno in zdravo življenje delavca. Zato bi morala davčna uprava odmerjati davek od teh revnih delavskih hiš tudi z upoštevanjem teh višjih narodnih interesov. Nikakor pa ne bi smeli pre-

bo imel potrebe, da bi še kaj kupil drugod, a potem tudi ne bo mogel nikomur prodajati.

S konzumi je zadeva ista. V Pragi imamo sto konzumov, ki so jih ustanovili delavci, uradniki in nameščenci. Vsi ti uživajo davčne ugodnosti in s temi ugodnostmi uničujejo podjetnika, obrtnika in trgovca, pri katerem so zaposleni. Pravijo, da je to samopomoč, toda te »samopomoči« si nočejo plačevati sami, temveč hočejo, da jim jo plačujejo drugi! Posegajo do utemeljenih pravic drugih in nočejo razumeti, da mora to v zadnji posledici imeti vpliv tudi na njih plače.

Nihče ne bo imel nič proti zadrugam, če prenehajo privilegiji zadrug, če bo konec njih davčnih ugodnosti, voznih olajšav itd. In niti besedice ne bo nihče dejal proti konzumom in nabavljalnim zadrugam, če bodo te postopale tako, kakor je storila zadruga trgovcev v Dejvicah, ki se je na obnem zboru odrekla vsem privilegijem.

Ali tako visoko se seveda naši konzumi in zadruge ne morejo povzpeti, one hočejo živeti od privilegijev, ki jim jih plačuje konkurenca. Nočejo razumeti, da so ti privilegiji le nelojalna konkurenca, ki je zadrugam vse prej ko v čast. Nelojalna konkurenca pa je nedopustna in zato morajo izginiti tudi privilegiji, ki so vzrok te nelojalne konkurence!

visoki davki ubijati v ljudeh voljo, da si zgrade lasno hišico, a s pretirano zgradarino se ta volja ubija.

Ta pretirana zgradarina od delavskih hiš pa je tem bolj napačna, ker je zakonodajalec z oprostitvijo kmetijskih hiš od zgradarine že izrazil svojo voljo, da se ne plačuje davek od hiš, ki služijo socialno sibkejšim slojem le v stanovanje. Če ni še ta volja zakonodajalca v zakonu jasno izražena tudi glede obrtnikov in delavcev, potem je pač treba zakon v tem smislu spopolniti. Jasno je vendar, da zakonodajalec ni hotel ustvarjati privilegijev, temveč je hotel biti le pravičen do socialno šibkih slojev.

Ta primer delavčeve žene jasno dokazuje, kako pretirano se pri nas odmerja zgradarina in kako malo se upoštevajo denarne sile davkoplačevalcev. Kar po šabloni se stare odmere davkov dvignejo za določene odstotke in nič se ne vpraša, kje naj davkoplačevalec dobi denar za te poviške. Skoraj bi morali misliti, da so nekateri davčni uradi tega mnenja, da je denar za davke v tistem hipu tudi že tu, kakor hitro so davki predpisani. Pa žal ni tako, ker ta denar je treba zaslužiti! Kako naj se zasluži več, kadar posli padajo, pa je uganka, ki je mi ne znamo razrešiti in ki je najbrže ne morejo razrešiti niti.

Primer uboge delavčeve žene jasno kliče po reviziji odmerjene zgradarine in sicer po temeljiti in splošni reviziji, ker se je skoraj povsodi odmerila zgradarina previsoko. Apeliramo na narodne poslance in senatorje, da se tudi oni zavzamejo za to revizijo, ki je nujno potrebna tudi v državnem interesu, ker mora trpeti ugled države, kadar se preveč zahteva od davkoplačevalcev.

IZVOZ MADJARSKE PŠENICE V ITALIJO

V Rimu so bila uspešno končana pogajanja za izvoz madjarske pšenice v Italijo. Italija je odobrila Madjarski letni uvoznik kontingent pšenice v višini 1-7 milijonov stotov.

V Zagreb - po zraku!

Čas je zlato in za nikogar ni ta pregovor tako resničen ko za poslovnega človeka. Vsaka, po nepotrebnem izgubljena minuta pomeni za poslovnega človeka tudi materialno škodo in zato bo dober trgovec, industrijalec ali podjetnik vedno pazil na to, da ne izgubi niti ene minute po nepotrebnem. Vsled naših nezadostnih prometnih prilik pa je moral naš poslovni človek pri vsakem potovanju kar na debelo zapravljati čas. Če je šel v Zagreb, potem je navadno izgubil brez vsakega haska najmanj pol dneva. Sedaj so se tudi v tem pogledu zboljšale razmere in našemu poslovnemu človeku ni več treba na potovanjih izgubljati toliko časa. Od ponedeljka dalje je vpustljena med Zagrebom in Ljubljano redna zračna zveza, ki ni le nad vse hitra, temveč tudi cenena. Vsak dan ob 6-20 zjutraj odpelje izpred nebotičnika avtomobil potnika na letališče in ob 7. zjutraj odleti potnik v letalu proti Zagrebu, kamor pride že 20 minut pred osmo. Iz letališča v Zagrebu odpelje

potnika avtomobil na Jelačićev trg, da more potnik takoj pričeti s svojimi posli. Vsa ta vožnja pa velja samo 180 Din. Oficirji in uradniki plačajo na legitimacijo le polovico.

Iz Zagreba pa odhaja letalo vsak dan ob 17-15 in je ob 18. že v Ljubljani. Prihodni teden se začne tudi že redni zračni promet v Sušak.

Vse potrebne informacije daje brezplačno pisarna »Putnika«, kjer se dobe tudi vozni listki. Tudi šef centra letališča daje vse zaželenje informacije. Občinstvo naj se posluži telefonskih števil 34-99, 20-09 in 36-21.

Upamo, da se bodo zlasti gospodarski krogi redno posluževali zračnega prometa in si s tem prihranili čas in denar. Pripominjamo še, da se je tudi v torek, ko je vladala huda nevihta, vršil zračni promet z Zagrebom v redu in brez najmanjše neprijetnosti.

Bodi zato geslo poslovnih ljudi: V Zagreb le po zraku!

Elektrifikacija Jugoslavije

Dravska banovina v proizvodnji na prvem mestu

Poročali smo pred kratkim, da je bila Notranjska priključena na žirovsko električno centralo in da je s tem storjen začetek elektrifikacije Notranjske. Tudi v prejšnjih letih je bilo mnogo storjeno za elektrifikacijo Slovenije, zlasti po postavitvi novih strojev v Velenju. Toda še vedno čaka še mnogo dela in še vedno je elektrifikacija izvedena tudi v Sloveniji v precejšnjem obsegu. Še več dela pa čaka v vsej Jugoslaviji, ki ima vse naravne pogoje, da more na ceneni način izvesti elektrifikacijo vse države.

Predvsem ima Jugoslavija velikansko bogastvo na vodnih silah. V Evropi pride s svojim 2-9 milijoni konjskih sil pri nizki vodi in s svojimi 8-9 milijoni HP pri srednji vodi takoj za Francijo in Italijo. (Prva ima 4-6 pri nizki in 9-6 pri srednji, druga pa 4-6 pri nizki in 7-3 milijonov konjskih sil pri srednji vodi.) Od vseh teh ogromnih vodnih sil pa je dosedaj izkoriščenih okoli 200.000 konjskih sil ali okoli 6 odstotkov. Največ vodnih sil ima predvojna Srbija, potem Bosna, Savska banovina, največ vodnih sil pa je izkoriščenih v Dalmaciji.

Drugi izvor električne energije je za Jugoslavijo premog, ki bi mogel dati iste električne energije kot vodne sile. Poleg tega pa bi mogla Jugoslavija uporabljati za pridobivanje električne sile še les in špirit ter zemeljski plin, a ko bo tehnika bolj napredovala tudi zračne struje. To bogastvo dežele na raznih virih za električno energijo je v zadnjem času tudi precej dvignilo razvoj jugoslovanske industrije, a tudi število elektrarn, ki jih je danes že nad 600.

Električnih central, javnih in mešanih, industrijskih in zasebnih je bilo v Jugoslaviji koncem leta 1931 618, od teh je bilo javnih in mešanih 327, industrijskih in zasebnih 291. Po pogonu pa so se delile te centrale takole: na paro je bilo 249, na Diesel-motor 170, na vodo 108, na plin 27 in mešanih je bilo 64.

Po velikosti pa so se delile elektrarne tako-le: s 15-50 kWh je bilo 203, z 51 do

100 kWh 120, s 101 do 300 kWh 146, s 301 do 500 kWh 45, s 501 do 1000 kWh 42, s 1001 do 10.000 kWh 55 in z nad 10.000 kilowatnih ur 7. Prevladujejo torej majhne in srednje elektrarne, največ pa proizvajajo električnega toka velike. Efekt generatorjev vseh central je znašal 446.679 kWh, od česar odpade na velike centrale 358.797 kWh. Vsa električna proizvodnja vseh central pa je znašala 777.558.000 kWh in sicer so prazvele posamezne banovine kWh:

		Štev. elektrarn
Dravska	247.620.000	123
Primorska	187.986.000	22
Savska	89.852.000	153
Vrbaska	63.558.000	30
Donavska	58.605.000	99
Beograd	49.463.000	40
Drinska	41.765.000	50
Moravska	24.513.000	58
Zetska	10.862.000	18
Vardarska	8.370.000	25

Po velikosti so se delile elektrarne v posameznih banovinah tako-le:

	od 15-50 kWh	od 51-100 kWh	od 101-1000 kWh	od 1001-10.000 kWh	nad 10.000 kWh
Dravska	52	21	35	12	3
Savska	46	39	60	7	1
Vrbaska	7	2	19	2	—
Primorska	10	2	4	4	2
Drinska	15	10	17	8	—
Zetska	4	3	9	2	—
Donavska	27	25	38	9	—
Moravska	17	4	32	5	—
Vardarska	8	6	9	2	—
Beograd	17	8	10	4	1

Treba bo še mnogo dela, da doseže Jugoslavija na polju elektrifikacije ono mesto, ko druge države na svetu. Vendar pa se je v zadnjem času že toliko storilo, da je Jugoslavija danes na Balkanu glede elektrifikacije prva in znatno pred Rumunijo, Bolgarsko, Turško in Grčijo.

Žitna konferenca

Na prizadevanje Amerike se je pričela v Londonu žitna konferenca, na kateri je zastopanih 31 držav. Namen konference je, da bi vse žitne države pristale na znižanje svoje z žitom posejane ploskve, žito-uvozne države pa bi se morale zavezati, da ne bodo s previsokimi carinami in z uvoznimi omejitvami znižale producentu ceno žita. Že na londonski gospodarski konferenci se je skušal doseči na tej podlagi sporazum. Toda vsi poizkusi so se ponesrečili in vsako soglasje je bilo nemogoče. Po dolgih pogajanjih so se sicer čezmorske države sporazumele, da znižajo svojo žitno produkcijo za 15 odstotkov, ni pa bil mogoč noben sporazum tudi z evropskimi žitnimi državami in z Rusijo in sicer predvsem vsled prevelikega egoizma čezmorskih držav. Te so hotele namreč še ohraniti svojo dominantno pozicijo, da bi bila Evropa odvisna od dobave čezmorskega žita. Evropske države pa, ki vedno

računajo tudi z vojnimi zapletljajmi, seveda te odvisnosti od čezmorskih držav nočejo trpeti in zato se je zlasti uprla znižanju Nemčija, ki je najbolj povečala svojo žitno produkcijo.

Na drugi strani pa so tudi čezmorske države premalo upoštevale važnost žitne produkcije za evropske žitorodne države. Če bi na primer podonavske države znižale svojo žitno produkcijo, potem bi bilo veliko število kmetijskega prebivalstva ob vsak zaslužek. Kajti v podonavskih državah ni mogoče žitno produkcijo nadomestiti s kakšno drugo in celi okraj bi zašli v največjo bedo, če bi se žitna produkcija znižala.

Časopisi so poročali, da je ameriški delegat Murphy zagrozil, da bo Amerika z dumpingom prisilila evropske države, da sprejmejo njene pogoje. Ta grožnja je bila sicer kasneje demantirana, a se tudi ne bi mogla izvesti. Kajti evropskim drža-

vam pač ne bi bilo težko s carinskimi in drugimi odredbami ta dumping kar v kali zatreti. Glede uvoznih omejitev so vse države danes že mojstrsko izvežbane in tudi evropske.

Perspektive, ki jih po vsem tem odkriva londonska žitna konferenca, niso posebno razveseljive in le malo je upanja, da ne bo doživela žitna konferenca istega neuspeha, ko njena predhodnica — svetovna gospodarska konferenca. Ni pač še one volje za sodelovanje med narodi, ki bi edina mogla privedi do zblizanja in do res skupnega reševanja gospodarskih vprašanj. Samo za Rooseveltov obnovitveni načrt je cena žita odločilne važnosti, za druge države pa so druga vprašanja važnejša. Te pa je Amerika v Londonu pred meseci omalovaževala in zato se ne sme čuditi, če ji bodo pri žitnem vprašanju odgovorili v Londonu na isti način.

Adria prašek je boljši

Rudolf Tenente — 75letnik

Tiho in mirno je te dni praznoval svojo petinsedemdesetletnico Rudolf Tenente, trgovec in gostilničar v Krakovem. Jubilar je bil vse življenje eden izmed tistih tihih, a vztrajno delavnih in vedno zvestih naših mož, na katerih ramah sloni ves naš narodni in gospodarski napredek. To so pravi možje dela, pri tem pa značajni in dobroščrni, da jih vzljubi vsak, kdor se je z njimi seznanil. Takšen mož je bil tudi vedno Rudolf Tenente in zato je bila njegova trgovina vedno daleč na okrog znana, njegova gostilna pa zbirališče narodnih mož. Zlasti med svetovno vojno je bila Tenentova gostilna na glasu kot prava narodna gostilna. Prav tako pa je bil znan povsodi jubilar po svoji dobroščrnosti. Vedno je podpiral reveže, vedno je bil pripravljen dati in nič manj ko 150 otrokom je bil krstni boter.

Vzornemu trgovcu in obrtniku, zvestemu narodnjaku in velikemu človekoljubu tudi naše častitke z iskreno željo, da bi bil ohranjen našemu narodu še dolgo vrsto let!

KONTROLNA KNJIGA ZA IZVOZNIKE

Finančno ministrstvo je izdalo po Narodni banki odredbo, da morajo voditi vsi uvozniki in izvozniki kontrolno knjigo o uvoženih količinah in o izdanih izvoznih dovoljenjih. Nadalje se morajo hraniti vsi dokumenti, ki so nastali iz izvozne in uvozne trgovine, da jih je mogoče na zahtevo predložiti finančnemu ministrstvu ali Narodni banki. Nova odredba nadalje zahteva, da se mora odslej proužiti za nakup deviz ali za izdajo izvozne dovoljenja priložiti potrdilo o protokolaciji tvrdke. Obrtni list, ko dosedaj, ne zadostuje več.

Adria prašek je boljši

DOHODKI CARINARNIC V DRAVSKI BANOVINI

Carinarnice v Dravski banovini so imele maja meseca 14-2 (lansko leto 13-3), junija 12-8 (11-5), julija 13-2 (13-07) milijonov Din dohodkov. To povečanje dohodkov v primeri z lanskim letom je posledica povišanja skupnega davka na poslovni promet, ne pa večjega uvoza, kajti skupni davek je dal v maju 2-7 (lani 1-4), v juniju 2-3 (1-3) in v juliju 2-5 (1-3) milijonov Din.

VPIŠOVANJE V TRG. NADALJEVALNO ŠOLO

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da bo vpisovanje v trgovsko nadaljevalno šolo za I. razred dne 30. in 31. avgusta, vsakokrat od 9. do 11. ure in od 15. do 17. ure popoldne. Za II. in III. razred pa bo dne 1. septembra od 14. do 17. ure popoldne v pisarni Združenja trgovcev.

Popravni in drugi izpiti bodo 31. avgusta t. l. od 14. ure dalje. Za vpis v I. razred mora predložiti vsak izpničevalo o dovršenem 3. razredu srednje ali meščanske šole, oziroma 8. razredu osnovne šole. Reflektanti, ki imajo manjšo predizobrazbo, morajo vložiti prošnjo na šolski odbor združenja trgovcev do 1. septembra t. l. Šolnina in vpisnina je ista kot prejšnja leta. Brez plačane šolnine ne more biti nihče sprejet. Pouk se prične 4. septembra t. l. Podrobna navodila bodo zapisana na šolski deski v Trgovskem domu.

Po svetu

Dr. Vinko Gregorič, zaslužni organizator našega zdravništva, je po krajši bolezni umrl v Ljubljani. Zivo se je udeleževal tudi javnega življenja in dostikrat hodil po svoji poti, kar ni bilo vedno hvaležno delo. Veliko pa je deloval tudi na gospodarskem polju in si pridobil tu trajnih zaslug. Vedno delavnemu možu bodi ohranjen svetel spomin!

Smederevska občina je sklenila, da otvori štirirazredno trgovsko šolo.

Ker je albanska vlada pod pritiskom javnega mnenja pričela uvajati protitalijanski kurz, je rimska vlada ultimativno zahtevala obnovev vseh italijanskih privilegijev ali pa bo pričela gospodarsko in politično bojkotirati Albanijo.

Albanski kralj Zogu je baje nezdravljivo bolan za tuberkulozo v grlu ter je pričakovati njegove smrti. Vest pa je treba sprejeti z rezervo.

Francoski upniki so ultimativno zahtevali od bolgarske vlade, da vpiše ne-transferirane vsote na državni proračun, ali pa prekinejo upniki vsaka pogajanja z Bolgarsko.

Titulescu je odpovedal svoj obisk v Sofiji, ker je Herriotov obisk dokazal, da vladna Bolgarska noče opustiti svoje revizionistične politike.

V Parizu je zborovala druga internacionala. Predsednik internacionala Vanderelde je predlagal, da se izjavi internacionala za bojkot nemškega blaga.

Predsednik Masaryk je v intervjuu z dopisnikom »News Chronicle« izjavil, da so dobile države Male antante in Poljska zagotovilo, da se pakt četvorice ne bo uporabil brez njih pristanka za revizijo mej.

Na sestanku Mussolinija z Dollfusom v Riccione je bil dosežen sporazum, da se ustanovi gospodarski blok med Italijo, Avstrijo in Madjarsko, da bi na ta način dobil Mussolini v roke podonavsko trgovino in jo dirigiral na Trst. Tako komentirajo sestanek francoski listi.

»General-Anzeiger« pravi pa na to vest, da bi nastala med Avstrijo in Nemčijo carinska vojna, če bi skušala Avstrija podpirati Trst na škodo Hamburga in Bremena.

Po avstrijskih vesteh pa bi hotel Mussolini pritegniti k svojemu podonavskemu bloku tudi države Male antante, ne pa tudi Nemčije, da bi tako ustvaril močno gospodarsko skupino, ki bi mogla kljubovati Nemčiji.

Mussolini se — po pisavi nekaterih listov — ni pridružil franc.-angl. intervenciji v Berlinu le zato, ker more spor med Avstrijo in Nemčijo izrabiti v to, da čisto oklene Avstrijo v italijansko politiko.

Bivši angleški zunanji minister Chamberlain je došel v Rim, kjer bo skušal pridobiti Mussolinija, da zavzame glede Nemčije isto stališče ko Anglija in Francija.

Nemški komunisti so zažgali hangar v Mindenu. Škoda znaša okoli 20 milijonov dinarjev.

Za nemškega veleposlanika v Moskvi je imenovan bivši nemški delegat na razorožitveni konferenci v. Nadolny.

Čeprav sovjetska vlada poroča o zelo dobri žetvi, je kljub temu zvišala ceno kruhu za sto odstotkov. Črn kruh bo veljal odslej 14, beli pa 24 kopejk.

Vlada USA namerava prevzeti jamstvo za velike dobave ameriških tvrdk sovjetski Rusiji.

Po jekleni sta tudi petrolejska in lesna industrija sprejeli Rooseveltov obnovitveni načrt.

Turčija je prepovedala za dve leti vsa ko namesčanje tujih delavcev.

Davek na pivo je dal U. S. A. samo v juliju 16-6 milijonov dolarjev dohodkov.

Kubanski parlament je postal nesklepčen in ne more izglasovati spremembe ustave, ker so pobegnili vsi poslanci, ki so bili pristasi nasilnega Machade, iz strahu pred ljudskim maščevanjem.

Avstralija se je začela silno oboroževati, da se zavaruje pred ev. japonskim napadom.

Vojaški vlak, v katerem se je vozilo 300 kitajskih oficirjev, se je prevrnil čez nasip v reko Tsiao. 200 oficirjev je utonilo.

11 ameriških avtomobilskih tvornic je doseglo v II. letošnjem četrtletju 47-81 milijonov dolarjev čistega dobička, dočim so inele te tvornice v I. četrtletju 2-01 milijonov dolarjev izgube.

Kongres trgovskih združenj

Kakor smo že poročali, so srbski trgovci krepko na delu, da izvedejo popolno organizacijo trgovskega stanu v vsej državi. Prva etapa tega visokega cilja je že dosežena in srbsko trgovstvo je že večinoma organizirano v svojih združenjih, ki so vsa delavna in agilna. Vsa ta združenja se bodo sedaj združila v zvezo združenj in v ta namen bo v dneh 26. do 28. avgusta v Beogradu kongres trgovskih združenj, katerega se udeleži pod vodstvom predsednika Zveze trg. združenj g. Josipa J. Kavčiča, tudi močna slovenska delegacija.

Kakor občni zbori naše Zveze, tako se tudi beograjski kongres deli v dva dela: v soboto bo predkonferenca, v nedeljo pa veliki manifestacijski zbor, dočim je tretji dan namenjen obisku velike Higienške razstave.

Prepričani smo, da bo beograjski kongres mejnik v organizacijskem gibanju jugoslovanskega trgovstva in v tem znaku ga iskreno pozdravljamo.

Adria prašek je boljši

Denarstva

SAMOZAVAROVANJE OPEKARN

Združenje opekarn v Donavski banovini je začelo akcijo, da se uvede med članice združenja samozavarovanje proti požarom. Večina opekarn se je za takšno samozavarovanje tudi že izjavila. Vse opekarnarje bi skozi deset let plačevala z ozirom na njih velikost naprej določene zavarovalnine. Te bi se stekale v poseben fond, iz katerega bi se krile požarne škode. Odškodnina pa se ne bi izplačevala v denarju, temveč bi se od požara nastala škoda popravila v naturi. Po zbranih podatkih plačujejo opekarnarje v Donavski banovini okoli 2 milijona na leto požarne zavarovalnine. Če bi se uvedlo samozavarovanje opekarn, bi se v desetih letih nabralo brez obresti 20 milijonov Din, kar bi bilo dovolj velika rezerva za primer požarov. Po desetih letih bi torej bile vse opekarnarje zavarovane, ne da bi jim bilo treba plačevati še vsako leto zavarovalnino. Poleg tega pa bi mogle dobivati opekarnarje iz zavarovalnega fonda tudi potrebne kredite in bi bil tako dobiček samozavarovanja dvojen.

NEMŠKI KAPITAL SE VRAČA IZ ŠVICE

V zadnjem času se opaža, da pošiljajo švicarske banke, zlasti iz obmejnih krajev znatne vsote nazaj v Nemčijo. Tudi velik del nemških dobroimetelj se vrača v Nemčijo. To vračanje nemškega kapitala iz Švice je posledica odločbe nemške vlade, da je treba do 31. avgusta prijaviti vsa dobroimetja v tujini. Ta dotok kapitala iz Švice je tudi vzrok, da je tečaj marke stalno čvrst.

*

Jugoslovansko-švicarska klirinška konvencija je bila podaljšana do konca tega meseca.

Organizacija denarnih zavodov za Drinsko in Vardarsko banovino v Sarajevu se je razpustila in sklenila, da likvidira.

Kitajska vlada bo najela posojilo 20 milijonov dolarjev za investicije v premogovnikih.

V sredo je bilo v Londonu prodano zlata za 160.000 funtov po ceni 125 šilingov 3 penije za unco čistega zlata.

>SLUŽBENI LIST<

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 23. avgusta objavlja med drugim: Ustavo reformirane krščanske cerkve kraljevine Jugoslavije — Volilni red za volitve skupščine Delavske zbornice v Ljubljani — Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

JESENSKI LIPSKI SEJEM 1933

Začetek dne 27. avgusta



Vsa pojasnila daje:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA

Dvořakova ulica 3/II. — Telefon 27-62

ali

ZVANIČNI BIRO LAJPCIŠKOG SAJMA

Beograd, Knez Mihajlova 33



Ljubljana v jeseni

Bogat in pester program letošnje jesenske razstave

Jesenska sezona v Ljubljani se odpre z jesensko razstavo velesejma in ko se otvorijo velesejmski razstavniki, se zganje tudi Ljubljana v mogočnem ritmu življenja. Iz letovišč in kopališč se vračajo ljubljanci. Tradicionalni jesenski velesejem, ki ga ni mogoče več pogrešati, pa privablja tujce iz vseh delov Slovenije, Jugoslavije in tudi tujine. Vsako leto zaživi Ljubljana ob razstavi »Ljubljana v jeseni« in tako bo tudi letos, ker je program letošnje razstave še zlasti bogat in pester.

Na 40.000 kv. metrov velikem razstavišču bo v devetih velikih razstavnih zgradbah, ki merijo nad 8000 kv. metrov, prirejenih cela vrsta razstav, ki bodo na nazoren način pokazale delo naših ljudi na gospodarskem in kulturnem polju. Zopet se bo ob obisku vseh teh razstav dvignil ponos našega človeka, zopet bo zrasla njegova samozavest, ko bo videl, kako se neumorno ustvarjajo pri nas nove vrednote in kako se skrbi, da bi vedno in neprestano napredovali v vseh panogah gospodarskega in kulturnega življenja. Kdor hoče poznati svoj narod, ta mora pogledati tudi plodove njegovega dela, kakor so razstavljeni na prireditvah velesejma. A vsakdo more to tudi storiti, ker na železnicih ima polovično vožnjo, bivanje v Ljubljani pa je tako poceni, ko le redko v tako velikih mestih, kakor je Ljubljana. Kakor druga leta, tako je tudi letos prevzel najvišje pokroviteljstvo nad razstavo Nj. Vel. kralj Aleksander I., ki je s tem dovolj jasno povdaruil pomen razstave »Ljubljana v jeseni« za naš narod.

Letošnja »Ljubljana v jeseni« bo imela te razstave:

I. VETERINARSKA RAZSTAVA

To razstavo bo priredila Dravska sekcija jugoslovanskega veterinarskega združenja, kar nam jamči, da bo razstava obsežna in verna slika sodobnega živinozdravstva in veterine, kakršne do sedaj tudi v visokokulturnem tujemstvu še niso videli.

Razstava bo obsegala te oddelke: Pogoji in pomen živinoreje v naši državi.

Embriologija, porodništvo. Nega in hranjenje mladih živali. Razvojne in vzgojne bolezni. Higijena nege živali. Higijena prehrane. Anatomija in fiziologija. Pasmе. (Konj, govedo, svinja, ovca, koza, perutnina, kuncereja, čebele, ribe.) Kužne bolezni. Zatiranje infekcijskih in parazitarnih bolezni.

Druge bolezni. Forenzična veterina. Bolezni kopita in parkljev. Veterinarska praksa. Mazaštvo. Higijena živil animalskega izvora. Živalski promet. Živalske sirovine. Vsakdanje izkoriščanje živali. Druge male živali za sport in izkoriščanje, njih higijena in bolezni.

Veterinarski pouk in literatura.

Šematizem veterinarjev Jugoslavije.

Ze iz tega kratko navedenega programa je razvidno, kako važna bo ta prireditve za vse, ne samo za našega kmetijskega gospodarja. Razstava bo obsegala dva razstavnika paviljona v približni izmeri 2000 kv. metrov razstavnega prostora.

II. RAZSTAVA »SLOVENSKA CERKEV« (Paviljon M)

Razstava bo podala pregled glavnih tipov slovenskih cerkvenih stavb, opozorila na umetniško bogastvo naših podružnic in na njih odlično vlogo v domačih pokrajinah.

Imela bo te oddelke:

Razstava plastičnih modelov, ki predstavljajo glavne zgodovinske tipe naših cerkva.

Razstava fotografij cerkva, njihovih notranjščin in njihove opreme.

Razstava slik domačih umetnikov, ki naj pokažejo estetsko vlogo naših podružnic v krajini in estetsko mikavnost notranjščin.

Razstava božjepotnih podob, ki jo organizira znani zbiratelj grafične umetnosti g. Pavel Winter.

Sodobna kapelica, ki jo je uredil po lastnem načrtu in z lastnimi slikami in opravo akademski slikar g. Tone Kralj.

Razstavo priredi Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani v zvezi z upravo Ljubljanskega velesejma.

III. RAZSTAVA »MADONE SLOVENSkih LIKOVNIH UMETNIKOV«

Jesenska umetniška razstava »Madone slovenskih likovnih umetnikov« bo nudila vsakemu obiskovalcu svoje. — Zastopane bodo vse umetniške smeri in panoge, stare in nove, slikarstvo, kiparstvo in grafike. Vsak si bo lahko za mal denar nabavil umetnino trajne vrednosti, dela naših najboljših umetnikov. Vršilo se bode tudi glasovanje za najlepšo Madono.

Umetniška razstava se nahaja v paviljonu »N« nasproti glavnega vhoda. Razstavo aranžira akademski slikar prof. Olaf Globočnik.

IV. MISIJSKO-ETNOLOŠKA RAZSTAVA

bo nameščena v paviljonu »N« in bo vsebovala najrazličnejše zanimivosti iz Kitajske, Indije in Afrike. Za pojmovanje življenja Kitajcev bo skrbela posebej urejena sobica z vsemi okraski in potrebščinami, ki jih pozna kitajski stanovalec. Iz Indije bodo prav gotovo posebno zanimali kipi Budhe in razni umetniški modeli svetišč, iz Afrike pa primitivni narodi s svojimi ročnimi izdelki posodja, orodja, orožja itd. To razstavo priredi Družba za širjenje sv. vere v Ljubljani.

V. KMETIJSKA RAZSTAVA

Vsakoletne kmetijske razstave spadajo že tradicionalno v okvir jesenske prireditve Ljubljanskega velesejma. Letos obsega ta razstava:

- a) sirarski in mlekarški oddelke.
- b) čebelarški oddelke in sejem za med.
- c) oddelke za zelenjadarstvo.

d) oddelke za vino in vinski sejem. Kmetijsko razstavo organizira kmetijski odbor velesejma.

VI. RAZSTAVA DALIJ

katere priredi »Klub ljubiteljev dalij« v Ljubljani.

Dalija je krasna cvetlica. Njeno pestrost in plemenitost naj dokaže ta razstava, ki jo aranžira g. arh. Jože Mesar.

VII. RAZSTAVA GOVEJE ŽIVINE MONTAFONSKE PASME

Priredi jo živinorejska zadruga »Jugomontafon« v zvezi z vsemi podeželskimi zadrugami za montafonsko pasmo. Razstava, na kateri bo razstavljenih približno 150 glav izbrane živine, se vrši 2. in 3. septembra t. l.

VIII. RAZSTAVA OVAC IN KOZ,

ki jo priredi društvo »Zivalca«.

IX. GOSPODINJSKA RAZSTAVA »RED IN SNAGA K ZDRAVJU POMAGA«

Pod tem geslom priredi Zveza gospodinj svojo III. gospodinjsko razstavo na Ljubljanskem velesejmu.

X. RAZSTAVA NARODNIH VEZENIN IN NARODNIH NOŠ IZ TIMOŠKE KRAJINE

Zastopani so vsi kraji Timoške krajine ter vsi tipi narodnih noš od osvobodjenja l. 1833 do danes.

Kiparska dela so izdelki samouka Mirosljuba Jovanovića iz Knjaževca.

Razstavo, ki je nameščena v paviljonu »K«, organizira Zveza kulturnih društev v Ljubljani.

XI. RAZSTAVA INDUSTRIJE IN OBRTA

Na jesenski razstavi bosta zastopana tudi naša industrija in obrt. Zlasti opozarjamo na pohištveno razstavo, ki bo obsegala 1500 kv. metrov razstavnega prostora.

XII. KROJAŠKO RAZSTAVO

priredi Obrtno pospeševalni urad ljubljanske Zbornice za TOI v lastnem paviljonu »O«. To bo prva razstava te vrste pri nas.

Ostali industrijski in obrtni oddelki prikazuje:

Veliko razstavo živil, poljedelskih strojev in orodja, radio aparatov, ogrevalnih naprav in svetlobnih teles. Automobilov, motornih koles, biciklov, otroških vozil-kov in vozov.

Poleg tega bomo videli: tekstilno razstavo konfekcije, klobukov, čipk in krznarstva, pisarniških potrebščin, glasbil in raznih tehničnih novosti za splošno uporabo, gospodinjstvo in gospodarstvo.

Tabor skavtov

Na jesenski razstavi »Ljubljana v jeseni« bodo taborili naši skavti.

Tekma harmonikarjev

8. septembra se vrši v okvirju jesenske razstave na prostoru velesejma tekmovalne harmonikarjev za prvenstvo Jugoslavije in prehodni pokal.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini trgovca Pahorja Franca v Kranju. Konkurni sodnik Jurij Gregorc, upravnik masé dr. Zenko. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Kranju dne 29. avgusta ob 9. Oglasitveni rok do 24. septembra, ugotovitveni narok dne 30. septembra ob 9. Razglašen je konkurz tudi o imovini trgovke Pahor Ljudmile v Kranju. Vsi roki isti, ko pri konkurzu Franca Pahorja.

Konkurz o imovini tvrdke Kühar & Hrovat, manufakturne trgovine v Mariboru, je odpravljen, ker se je sklenila poravnava po § 169 konk. zakona.

Potrjena je poravnava Ozimka Franca iz Sel pri Semberku proti temu, da plača dolžnik vse stroške postopanja, upnikom pa 61% celotnih terjatev v devetih dvomesečnih obrokih in proti jamstvu očeta in brata.



Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitek.

Takse iz službenih pogodb

III.

Kdaj se začne takсна obveznost.

Pravica države na to takso nastane že onega dne, ko se v mejah naše države napravi službena pogodba, oziroma onega dne, ko se napiše službena pogodba.

V pogledu službenih pogodb pa, ki pridejo iz tujine, se začne pravica države na to takso z dnem, ko je pogodba, njen prepis ali prevod prinesen na področje krajevine.

Na takšno dolžnost nima vpliva okoliščina, če je službena pogodba sklenjena pod odložitljivimi ali odpovedljivimi pogoji ali če je vezana na kakršenkoli rok.

Kakor pri vseh drugih konsenzualnih pogodbah (kupoprodajnih, pooblastilnih itd.), tako je tudi pri službeni pogodbi bistveno samo to, da obstoji izraženo soglasje volje strank. Kako se ta izraz izvede, ali izrečno ali molče, ustno ali pisмено, z znaki itd., je popolnoma vseeno.

Vendar pa ima država pravico na takso le v onih primerih, ko obstoji listina o službeni pogodbi. Če ni listine tudi ni takse.

Prepuščeno je čisto strankam, da napišejo listino o službenih odnošajih ali ne in v kakšni obliki. Pač pa morajo biti napisane učne pogodbe učencev po § 258 in 259 obrtnega zakona, a te pogodbe so itak oproščene od takse. Ravno tako morajo biti napisane kolektivne pogodbe, za katere predpisuje § 209 obrtnega zakona pisμένο obliko. A tudi te pogodbe so takse proste.

Poleg tega predpisuje ravnik o zaposlitvi tujcev z dne 24. novembra 1925, da morajo službodajalci skleniti s tujimi nameščenici pisμένο pogodbe.

Zlasti se naglašja, da po § 207 obrtnega zakona ni predpisana dolžnost, da se morajo službeni odnošaji med službodajalcem in službojemalcem urediti s pisμένο pogodbo, temveč je samo predpisano, da se urejajo z dogovorom o službi.

Za takšno dolžnost pa se ne zahteva, da obstoji med strankama formalna pisμένα pogodba, ki sta jo podpisale obe stranki. Zadoštuje vsaka listina, katere namen je, da služi kot dokaz proti izdajatelju, pa naj je ta listina opremljena s formalnostmi, ki so potrebne za dokazno moč, ali ne.

Tudi ni potrebno, da se stranki vroči kakšna spremnica. Obveza obstoji tudi tedaj, kadar se listina namestitve zadrži pri službodajalcu.

Predmeti te takse so nadalje na pr. dekret o namestitvi, pismo o imenovanju, zapisnik o izvolitvi, pisμένα namestitvev zdravnik pri bratovskih skladnicah.

Kot listine se smatrajo tudi zapisniki o sejah pristojnih organov, na primer upravnega odbora, ki govori o namestitvi, kakor tudi predhodni ustmeni dogovor o službeni pogodbi. Nadalje zapisniki o sejah, v katerih so napisana imenovanja uradnikov, na primer pri občinah ali pri raznih zbornicah, zapisniki o sejah raznih združenj in njihovih zvez o imenovanju raznih organov s pravico do nagrade po statutih, nadalje zapisniki o imenovanjih, ki se sestavijo na glavnih skupščinah raznih dru-

štev in združenj, na primer delniških združenj, družb z omejenim jamstvom itd.

Takšno dolžnost pa ne obstoji, če ni naprej dogovorjena nagrada za službo, temveč je ta rezervirana glavni skupščini.

Tudi reverzi nameščenec, s katerimi oni sprejemajo na znanje svoje imenovanje, so listine.

Nadalje se smatrajo kot listine tudi okrožnice službodajalcev, naslovljene svojim centralnim arhivom o imenovanju neke osebe.

Tudi sklenitev službene pogodbe v obliki trgovske korespondence podleži takšanju in čeprav bi bila ta korespondenca podpisana samo od ene osebe.

Ne podleže pa taksi:

nepodpisani službeni rasporedi ali nepodpisane osebne liste, nadalje zapisniki o sejah upravnih odborov, kadar se ravnateljstvo samo pooblašča, da sme izvršiti imenovanje, a se sicer nikjer ne imenuje kakšno konkretno imenovanje, poslovni red, ki ne vsebuje nobenega določenega imenovanja, pa čeprav bi ga službodajalec podpisal in čeprav se nahaja v rokah službojemalca, nadalje zapisnik o sejah, na katerih se samo govori in potrjuje načrt o regulaciji uradniških prejemkov in končno predpisi o tem, kako se mora razdeliti dobiček med uradnike.

(Dalje prihodnjič.)



KLIŠEJE
vseh vrst fotografij
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše

KLIŠARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

NAZADOVANJE ITALIJANSKE ZUNANJE TRGOVINE

V juliju je Italija izvozila blaga za 432,9, uvozila pa za 502,9 milijonov lir. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je Italija uvozila blaga za 4.421,4 milijonov lir, izvozila pa za 3.558,8 milijonov lir in je bila torej trgovinska bilanca pasivna za 862 milijonov lir ali za približno 3 in pol milijarde dinarjev. Lani je bila pasivnost italijanske trgovine sicer še večja in je znašala 1.359 milijonov lir. Zboljšanje pa je le dozdevno, ker je letos pasivna bilanca manjša le vsled splošnega nazadovanja zunanje trgovine.

OBČNI ZBORI

X. redni občni zbor lesne trgovske in industrijske družbe »Arbor«, d. d. bo v sredo, dne 30. avgusta t. l. ob 11. uri v sejni sobi Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani.

ITALIJA NA JESENSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU

Na letošnjem jesenskem Zagrebškem zboru bo prvič sodelovala oficialno tudi kraljevina Italija po svojem Nacionalnem zavodu za izvoz v Rimu. Italija bo imela na velesejmu svoj poseben oddelek. Ker se je v zadnjih letih Jugoslavija udeležila italijanskih velesejmov v Milanu in Bariju, kjer je postavila lastne paviljone, da si pridobi novih odjemalcev na italijanskem trgu, hoče sedaj tudi Italija povečati svoj izvoz v Jugoslavijo. Temu namenu naj ravno služi udeležba na letošnjem jesenskem Zagrebškem zboru.

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pol 1

TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Iz združnega registra

Vpisala se je: Planinska in izletniška zadruga »Priatelj prirode«. Namen zadruga je, da pospešuje gospodarske koristi svojih članov in to hoče doseči tudi s tem, da pridobiva gostilniške in druge koncesije. Obetajo se nam torej krème novega tipa, krème prijateljev prirode.

Nadalje se je vpisala Gospodarska zadruga v Ljubnem na Gorenjskem, ki hoče pospeševati gospodarstvo in npravno povzdigo svojih članov.

Razdružili sta se zadrugi: Zivinorejska zveza za kamniški politični okraj v Kamniku in Kmetijska nabavna in prodajna zadruga v Rakičanu.

Razdružila in v likvidacijo je prešla Kmetijska posojilnica za celjsko okolico v Celju.

Francoska zunanja trgovina je bila v prvih sedmih mesecih letošnjega leta pasivna za 6.879 milijonov frankov napram 6.110 milijonom v lanskem letu.

Madjarska je v prvih sedmih mesecih letošnjega leta izvozila blaga za 189,7, uvozila pa za 169,5 milijonov pengov in je bila torej aktivna za 20,2 milijona pengov, dočim je bila lani pasivna za 18,4 milijonov pengov.

Premogovna produkcija Madjarske je znašala v I. letošnjem polletju 29,54 milijonov stotov, za 6,9% manj ko lani.

Nemška strojna industrija je mogla izrabiti v juliju le 35 odstotkov svoje kapacitete.

že v 24 urah

barva, plesira in krmično snazi obleke kitobuke itd. Skrob in svetlolika srajce, ovratoike in manšeta Pere, snži, monga in lika domače perle

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul.
Telefon št. 22-72.

DOBAVA — PRODAJA

2. hidroplanska komanda v Divuljani sprejema do 31. avgusta t. l. ponudbe dobavi 70 ton koksa.

Prenos municije se bo oddal z ofertno licitacijo dne 31. avgusta t. l. pri Komandi III. armijske oblasti v Skoplju. (Oglas na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Trzna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Vsled naliva je bil trg le slabo obiskan. Na kmečkem sadnem trgu so prodajali kruške v splošnem po 4 Din kg, Belokranjske rmine slive po 3 Din, jabolka sá bila po 3 Din in več, rdeče maline pa še vedno po 3-50 Din. Na zelenjadnem trgu so bile precej velike kumare po 1-50 kos, kumare za vlaganje pa so bile od 8 do 14 Din za sto kosov. Zluščen grah je bil po 1-25 do 1-50 Din metica, v stročju pa po 4 Din kg. Zluščen nov fižol so prodajali po 3 do 4 Din liter. Koleraba se je dobivala po 2 par kos in je že precej velika. Krompir je vedno po dinarju kila. Stročji fižol je bil po 2 do 3 Din kila. — Mleko se prodaja na trgu po 2 Din liter. — Perutninski trg je bil vsled dežja slabše založen. Jajca so prodajali po 17 do 18 za 10 Din. — Na stalnem sadnem trgu je že precej grozdja, ki ga prodajajo po 10 do 12 Din kg, melone so po Din 5 in breskve srednje vrste po 12 Din kg.

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejcm dne 18. avgusta 1933 je bilo pripeljanih 148 svinj. Cene so bile te: Mladji prašiči 5-6 tednov stari 90-140, 7-9 tednov stari 210-240, 3-4 mesecev stari 280-340, 5-7 mesecev stari 400 do 550, 8-10 mesecev stari 650-680, 1 leto stari 700-750; 1 kg žive teže 7-8, mrtve teže 10-10,50 Din. Prodanih je bilo 74 svinj.

JAJČNI TRG

Po novem trgovinskem sporazumu z Nemčijo more Jugoslavija izvoziti v Nemčijo 60 odstotkov lanskoletne količine jajc. Za izvoz pridejo v poštev samo jajca srednje težine od 52 do 53 kg. Uvozna carina znaša 40 mark od 1. septembra, od 1. oktobra dalje pa le 30 mark za sto kil netto. Ker je pod temi pogoji izvoz jajc v Nemčijo mogoč, je nastalo večje povpraševanje po jajcih in je cena narasla za 10 švicarskih frankov pri zaboju. Iz Zagreba poročajo, da se tam plačujejo jajca iz štajerskega področja že po 10 do 11 Din za kg, kar je primeroma zelo dobra cena.

CENA PŠENICE V AMERIKI PADLA

Uprava pšenične borze v Winnipegu je sklenila, da prepove notiranje pšenične cene izpod 70-25 centov za pšenico štev. 1. prompt. Borza je izdala to prepoved, ker je v zadnjem času padla cena pšenici za 12 centov.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Naročajte „Trgovski list“!



Znanstveno je

ugotovljeno!

Kathreiner

Kneippova

sladna kava

s **Pravim „Franckom“**

se trikrat lažje in trikrat hitreje

prebavlja kakor čisto mleko!